

PRILOGA

Identifikacija spomenika: Preserje nad Branikom - Cerkev sv. Katarine, EID 1-03576

Obseg razglasitve: posamezni spomenik

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik:

- Cerkev stoji na kopastem griču nad zaselkom sv. Katarina in predstavlja eno od prostorskih dominant Vipavske doline.
- Poslikave v prezbiteriju cerkve sv. Katarine iz 1. polovice 16. stoletja, ki so ikonografsko še v duhu srednjega veka, po kompoziciji in oblikovanju pa že povsem renesančne, predstavljajo enega redkih primerov renesančne poslikave na širšem območju Severne Primorske.

Varovane sestavine spomenika:

- PROSTORSKA POJAVNOST: lokacija; vedute;
- PROSTORSKA ZASNOVA: zasnova celotnega prostora; grajene in druge prvine; naravne prvine;
- ARHITEKTURNE PRVINE: tlorisni gabarit; višinski gabarit; konstrukcijska zasnova; fasada; arhitekturni členi; strešna konstrukcija; oblika in naklon strešin; kritina; arhitekturne, likovne, funkcionalne prvine strehe;
- STAVBNO POHIŠTVO: vrata; okna; line;
- GRADIVA;
- FUNKCIONALNA ZASNOVA: razporeditev prostorov;
- OBLIKOVANOST NOTRANJŠČINE: komunikacije; obdelava prostorov; arhitekturne, likovne in druge prvine notranjščine; notranja oprema; drobni inventar;
- DRUGO (Varujejo se arheološke plasti v cerkvi in ožji okolici.).

Obseg spomenika:

- parc. št. *347, *351/3, obe k. o. 2336 BRANIK;
- stavba št. 538, k. o. 2336 BRANIK.

Vplivno območje:

parc. št. *348, *349, *350, *351/1, *351/2, *353/1, *449, 2785/1, 2785/3, 2785/4, 3633, 3634/1, 3634/2, 3635, 3636/1, 3636/2, 3637, 3638, 3640, 3641/1, 3641/2, 3645, 3646/3, 3646/4, 3646/5, 3646/6, 3646/7, 3647/1, 3647/2, 3648/1, 3648/2, 3648/3, 3649/1, 3649/2, 3650, 3651, 3653, 3654/1, 3654/2, 3655/1, 3655/2, 3656, 3657, 3658/1, 3658/2, 3659, 3660/1, 3660/2, 3660/3, 3661, 3662/1, 3662/2, 3663, 3665, 4903/4 (del), 4903/7 (del), 4903/8, vse k. o. 2336 BRANIK.

Varstveni režim spomenika:

- ohranjanje vseh varovanih sestavin spomenika;
- vse posege v spomenik podrediti ohranjanju oblike, konstrukcij, materialov, strukture in barvne podobe;
- prepoved spreminjanja varovanih sestavin spomenika;
- v primeru okrnitve spomenika ali njegovega varovanega dela je treba zagotoviti povrnitev v prvotno stanje na stroške povzročitelja;
- prepoved premeščanja spomenika ali njegovih delov, razen če je premestitev nujna zaradi fizične zaščite delov spomenika;
- prepoved postavljanja ali gradnje objektov trajnega ali začasnega značaja v območju spomenika, vključno z nadzemno infrastrukturo, nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo spomenika in so skladni s kulturnovarstvenimi pogoji pristojnega zavoda;
- ohranjanje vedut na spomenik in iz spomenika na okolico;
- zagotavljanje dostopa javnosti v obsegu, ki ne ogroža varovanja spomenika, namembnosti in pravic lastnika;

- označitev posameznega spomenika s predpisano oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika;
- redno vzdrževanje spomenika in njegovih delov;
- morebitno osvetljevanje mora biti racionalno in usklajeno z zakonodajo;
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta za večje posege v spomenik ali njegovo celovito prenovu;
- ob posegih v tlake cerkve, pod obstoječe temelje ter ob posegih v zemljino v neposredni okolici cerkve je potrebno opraviti arheološke raziskave, s katerimi se natančneje določijo ukrepi varstva ali arheološke ostaline nadzorovano odstranijo. Arheološke raziskave obsegajo tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča;
- v primeru izjemnega odkritja, predvsem ostankov grajenih struktur, je potrebno ostaline ohraniti ali prezentirati na mestu odkritja.

Za notranjo opremo velja varstveni režim, ki določa:

- ohranjanje notranje opreme v celoti, v njeni funkciji, izvirnosti in neokrnjenost (v barvi, legi, materialu, obliki, strukturi, velikosti),
- dovoljeno je strokovno nadzorovano konserviranje – restavriranje izvirnih sestavin z rekonstrukcijo avtentične podobe opreme,
- dovoljena sta premeščanje in raba opreme, kadar je to del funkcije predmeta ali objekta (npr. pohištvo, posodje, paramenti), razen če raba ogroža obstoj te opreme,
- izjemoma so dovoljena začasna premeščanja za razstave in druge promocije, vendar le po muzealskih standardih in s soglasjem pristojnih strokovnih služb.

Varstveni režim vplivnega območja:

- niso dovoljeni posegi, ki bi degradirali veduto na sakralni objekt;
- morebitni pomožni objekti in oprema na kmetijskih površinah morajo biti zasnovani na način, da s svojo podobo (barvo, materialom, umestitvijo) v prostoru niso moteči;
- na območju cerkvenega platoja in v območju dovoza severno od cerkve ali ob njem ni dovoljeno umeščanje ekoloških otokov in drugih podobnih posegov, ki ne štejejo za gradnjo;
- ni dovoljeno umeščati nadzemne infrastrukture;
- območij stavbnih zemljišč ni dopustno širiti na reliefni greben vzhodno od sakralnega objekta.

Obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja v vplivnem območju:

Obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja velja na vseh parcelah vplivnega območja.

Zahteve glede označitve spomenika:

Spomenik mora biti označen v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11) z oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika.

Zahteve glede javne dostopnosti spomenika:

Cerkev je odprta za sakralne potrebe. Voden in najavljeni obiski se prilagajajo urnikom in potrebam primarne namembnosti. Za vodene ogled lastnik lahko pobira vstopnino. Lastnik lahko v cerkvi izvaja posamezne kulturne prireditve (koncerte, predavanja), če so skladni z osnovno namembnostjo.

Določitev meje:

Meji spomenika in njegovega vplivnega območja, če je to določeno, sta določeni na digitalnem katastrskem načrtu, datoteka z dne 9. 6. 2025.